

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1901.

Andra Kammaren.

N:o 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen samt § 2 riksdagsordningen äfvensom § 1 mom. 1 arbetsordningen för Riksdagens Andra Kammare sammanträdde Andra Kammaren till lagtima möte här i hufvudstaden i den uti Riksdagens hus för Andra Kammaren anordnade samlingssal

Tisdagen den 15 januari 1901

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades af representanten för Nora domsaga herr Johan Johansson såsom den ledamot, hvilken de flesta riksdagarne bevisat, med följande helsingstal:

Mina herrar! Då jag nu, jemlikt grundlagens bud, öppnar förhandlingarna i Riksdagens Andra Kammare, helsar jag eder välkomna till de viktiga arbeten, som förestå.

»Lagtima riksdag skall, i kraft af rikets regeringsform och utan särskild kallelse, sammanträda hvarje år den 15 januari», heter det i vår 1866 antagna riksdagsordning, men först i dag har denna bestämmelse nått sin fulla tillämpning genom vid nästlidne riksdag vidtagna grundlagsändringar. På samma gång jag velat erinra härom, må det ej heller glömmas, att denna Riksdag tillika är den första under det med innevarande år började 20:de seklet i vår tideräkning. Denna omständighet bör för oss alla utgöra en maning att uttrycka en innerlig och tillitsfull förtröstan om lycka och välgång, i fridens hägn, under kommande dagar för vårt eget kära fosterland, för broderlandet, unionen och det gemensamma konungahuset!

Viktiga frågor skola ock denna gång likasom tillföre gifva oss trägen sysselsättning. Om jag dervid i främsta rummet nämner försvarsfrågan, så beror det derpå, att för dagen denna fråga af åtskilliga anledningar lärer tilldraga sig det största intresset. Men om det ock må erkännas, att försvarets ordnande är af största betydelse för fosterlandets *politiska* sjelfständighet, får man ingalunda glömma, att frågan om landet *ekonomiska* oberoende är må-

hända fullt lika viktig; ty äfven om man erkänner, att utvecklingen under det gångna 19:de århundradet i många hänseenden varit storartad, till och med utan like, ligger det dock en djup sanning i det gamla ordspråket: »det är icke *guld* allt som glimmar». En utveckling, som till icke oväsentlig del är byggd på — skuldsättning, *kan* medföra sina vådor, och de skatteförhöjningar eller nya skatter, som redan blifvit ställda i utsigt, torde icke förbättra landets finansiella ställning, åtminstone icke gent emot utlandet.

Vi må emellertid hoppas, att såväl dessa båda nu vidrörda som ock alla andra frågor, vanligen af den mest olikartade beskaffenhet, hvilka komma att bli föremål för våra förhandlingar, framdeles som hittills skola underkastas den allvarliga och lugna pröfning, som kan sägas vara ett genomgående drag för Andra Kammarens män. Jag vågar därför också uttala *min* förhoppning, att den aktning för hvarandras ärligt uttalade meningar, den inbördes vänskap och förtroende, som alltid gjort sig gällande bland oss, framgent må komma att fortfara.

Under liflig önskan, att den Högstes hand måtte hvila öfver våra arbeten, att Han må skydda och bevara Konung, fosterland och broderfolk, får jag nu öfvergå till de, enligt gällande arbetsordning, mig åliggande uppdrag.

§ 2.

Herr ordföranden anmälde, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses.

§ 3.

Föredrogs följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrifna fullmagtsgranskning.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 12 januari 1901.

Sedan i följd af stadgandet i § 32 riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf borde före Riksdagens sammanträde ega rum, så infunno sig nu af fullmäktige i riksbanken herrar vice ordföranden bland fullmäktige lektorn m. m. H. R. Törnebladh, lektorn S. G. von Friesen och hemmansegaren m. m. Olof Jonsson samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland fullmäktige generaldirektören m. m. F. A. Anderson, fullmäktigen m. m. Johan Johansson och före detta härads höfdingen m. m. E. M. Unger.

Vid den granskning af inkomna fullmagter för ledamöter af Andra Kammaren, som derefter företogs, anmärktes såsom afvikelser från det i 20 § riksdagsordningen föreskrifna formulär, att i en fullmagt tiden för valets förrättande angifvits medelst orden »denne dag», samt att i två andra fullmagter vid angifvande af tiden för riksdagsmannaskapets fortvaro uteslutits ordet »år» framför årtalet; men då berörda afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmagter i likhet med ännu en, mot hvilken anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Hvad sålunda förekommit skulle genom protokoll meddelas Andra Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, för hvilka fullmagter inkommit, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem

E. Quensel.

Den i protokollet omförmälda förteckning var af följande lydelse:

Förteckning å de ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, för hvilka efter 1900 års lagtima Riksdags afslutande fullmagter till kongl. justitiedepartementet inkommit.

Jönköpings län:
Östra härads domsaga... } Godsegaren Carl August Danielsson i
Farstorp.

Gotlands län:
Norra domsagan..... } Hemmansegaren Carl Larsson i Bondarfve.

Elfsborgs län:
Flundre, Väne och Bjerke }
domsaga ..... } Kontraktsposten Karl Ludvig Johansson.
Marstrand, Kungelf, }
Alingsås och Ulrice- }
hamn..... } Häradshöfdingen G. M. Bäärnhjelm.

§ 4.

Vid härefter företaget upprop af kammarens ledamöter befunnos samtliga ledamöter närvarande med undantag af herrar P. Pehrson i Törneryd, P. A. Larsson i Säby, P. Törnqvist, A. G. Olsson i Frösvi samt H. Eriksson i Elgered, af hvilka den sistnämnde insändt läkarebetyg, utvisande, att han af sjukdom vore hindrad att tillstädeskomma.

§ 5.

Herr ordföranden tillkännagaf, att hans excellens herr statsministern, friherre von Otter afvaktade budskap om afslutandet

af uppropet, hvarefter hans excellens herr statsministern ville infinna sig för att meddela kammaren Kongl. Maj:ts beslut angående talman och vice talman för kammaren, samt att ordföranden uppdragit åt herrar J. G. Spangenberg och C. J. Öberg att underätta hans excellens statsministern, att uppropet vore verkställt och kammaren alltså redo att mottaga honom.

§ 6.

Hans excellens herr statsministern inträdde nu samt uppläste Kongl. Maj:ts öppna bref angående förordnande för herr grefve Robert De la Gardie att vara talman och herr Axel Swartling att vara vice talman i Andra Kammaren.

(Angående brefvets lydelse, se bihanget till Riksdagens protokoll.)

§ 7.

Ålderspresidenten öfverlemnade ordförandeklubban till talmannen, hvarefter denne helsade kammaren med följande tal:

Mina herrar! I det jag på Konungens bud ännu en gång intager denna plats i Eder krets, ber jag att till kammarens samtliga herrar ledamöter få frambära min lika vördsamma som hjertliga helsning.

Större och viktigare frågor än vanligt lära helt säkert i år komma under Riksdagens behandling. Mätte nu såsom tillförene kammaren åt dessa frågor egna en sorgfällig och allsidig pröfning, och mätte nu såsom tillförene sann fosterlandskänsla blifva den ledande träden vid våra öfverläggningar och beslut. Då skola helt visst dessa beslut blifva sådana, att de lända det älskade fosterlandet till båtnad och gagn. Ske alltså!

§ 8.

Herr talmannen föredrog det under § 3 här ofvan intagna protokoll, hvarefter kammaren med godkännande af ofvan omförmälda fullmagter förklarade herrar C. A. Danielsson, C. Larsson i Bondarfve, K. L. Johansson i Stora Mellby samt G. M. Bäärnhjelm behörige att taga plats i kammaren.

Häruppå blef det af herr H. Eriksson i Elgered anmälda förfall af kammaren godkändt.

§ 9.

Kammaren beslöt att lägga Kongl. Maj:ts i § 6 omförmälda Öppna Bref till handlingarna.

§ 10.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren att vid plenum nästkommande dag, onsdagen den 16 dennes, företaga val af sekreterare, äfvensom att utse tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna, två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, åtta ledamöter att jemte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening äfvensom tre ledamöter att handhafva vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 11.

Till talareplats för ledamöter, som kunde önska deraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den nedersta platsen i främsta stolraden till venster om talmansbordet.

Kammaren åtskildes kl. 11,36 f. m.

Robert Eklundh.

John Olsson.

Onsdagen den 16 januari

kl. 12,30 e. m.

§ 1.

I enlighet med kammarens under § 10 i gårdagens protokoll antecknade beslut företogs nu i föreskrifven ordning med slutna sedlar val af sekreterare; och befans efter valsedlarnes öppnande och uppräknings valet hafva så utfallit, att till sekreterare utsetts vice häradshöfdingen E. Nathorst Böös med 187 eller alla afgifna röster.

Sekreteraren, som härefter instälde sig, öfvertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

Robert Eklundh.

John Olsson.

§ 2.

Jemlikt likaledes förut fattadt beslut företogs nu val af tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna, och blefvo dertill utsedde:

herr	<i>M. Arhusiander</i>	med 179 röster,
»	<i>J. Johansson</i> i Noraskog.....	» 179 »
och	» <i>Ivar Månsson</i> i Trää.....	» 178 »

§ 3.

Vid derefter anstaldt val af de två ledamöter, hvilka jemte två ledamöter af Första Kammaren skulle hafva inseende öfver Riksdagens kansli, blefvo dertill valde:

herr	<i>N. P. B. Lindgren</i>
och	» <i>L. V. S. Lothigius</i> ,

hvardera med 158 röster.

§ 4.

Vidare företogs val af åtta ledamöter att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, och valdes dervid:

herr	vice talmannen <i>A. Swartling</i> ,
»	<i>H. Andersson</i> i Vestra Nöbbelöf,
»	<i>S. J. Boëthius</i> ,
»	<i>R. E. L. Darin</i> ,
»	<i>O. Erickson</i> i Bjersby,
»	<i>E. Hammarlund</i> ,
»	<i>J. Johansson</i> i Noraskog
och	» <i>P. Pehrson</i> i Törneryd,

samtliga med 147 röster.

§ 5.

Slutligen anstaldes val af tre ledamöter att hafva värden om kammarens ekonomiska angelägenheter, dervid i sådant afseende utsågos:

herr	<i>O. Emthén</i> ,
»	<i>E. A. Lindblad</i>
och	» <i>A. Petri</i> ,

hvardera med 132 röster.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 2—5 här ofvan omförmälda val.

§ 7.

Anmälades, att herrar P. Pehrson i Törneryd, P. A. Larsson i Säby och A. G. Olsson i Frösvi denna dag inställt sig i kammaren.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 1,26 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Torsdagen den 17 januari

kl. 10,30 f. m.

§ 1.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, vid sammanträde med de ledamöter, hvilka blifvit utsedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening den 16 januari 1901.

De kammarens åtta ledamöter, hvilka innevarande dag blifvit utsedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, sammanträdde omedelbart efter avslutandet af kammarens plenum till fullgörande af detta sitt uppdrag.

Till en början beslöts, att kanslitjenstemännens antal skulle bibehållas oförändradt, sådant det under de senaste riksdagarne varit, och att det för tjenstgöring vid kammarens protokoll utaf deputerade vid 1875 och 1888 års riksdagar stadgade arbets sätt skulle jemväl vid innevarande riksdag tillämpas.

Vidare beslöto deputerade, i likhet med hvad vid senaste riksdag egt rum, uttala såsom sin önskan, att, derest i afseende

å kammarens diskussionsprotokoll någon af kammarens ledamöter skulle anse sig ega anledning till anmärkning mot det sätt, hvarpå vederbörande notarie fullgjort sitt åliggande, anmälan derom gjordes hos sekreteraren, som hade att öfver dylika anmälanden föra anteckning; hvilket deputerades beslut skulle till kammarens kännedom här antecknas äfvensom genom anslag i kanslilokalen kungöras.

De ingifna ansökningshandlingarna genomgingos härefter; dervid herrar deputerade nu antogo till

notarier:

e. o. kanslisten *C. N. Sandström*,
sekreteraren, fil. kandidaten *A. Norin*,
kassören *E. W. Söderstedt*,
vice häradshöfdingen *G. Berggren*,
teol. kandidaten *J. Johansson*,
fil. kandidaten *J. Lundgren*,
revisorn *G. Hagbergh*,
arkivarien, fil. kandidaten *C. J. Sandgren*,
revisorn *O. Ohlsson*,
fil. doktorn *K. Beckman*,
e. o. amanuensen *T. Hedrén*,
e. o. hofrättsnotarien *A. Cederborg*,
e. o. hofrättsnotarien *R. Hellberg*,
e. o. hofrättsnotarien *G. Tägtström*,
vice häradshöfdingen *J. H. H. Palmgren*,
e. o. hofrättsnotarien *L. J. Petersson*,
fil. kandidaten *P. Widegren*,
jur. kandidaten *C. F. Schött*,
vice auditören *G. A. Björkman*,
e. o. hofrättsnotarien *G. Kählmark* och
fil. studeranden *E. Lindström*,

utaf hvilka *Sandström*, *Norin*, *Söderstedt* och *Berggren* skulle tjenstgöra såsom reviderande notarier.

Derefter utsågos till

förste kanslist:

kontrollören *F. Annér*;

till registrator:

vice auditören *L. Åman*;

samt till kanslister:

vice häradshöfdingen *J. R. Fast*,
e. o. hofrättsnotarien *A. Hammar skiöld*,

e. o. hofrättsnotarien *H. Tideström*,
 e. o. hofrättsnotarien *L. M. Åkerlund*,
 teol. kandidaten *A. H. F. Reuter* och
 e. o. hofrättsnotarien *E. Kræpelien*,

med skyldighet för dem att, i den mån sådant erfordrades, tjänstgöra vid diskussionsprotokollet.

Det skulle här antecknas, att ofvanbemälda Amnér, Åman och Fast på särskild anmodan redan den 14 i denna månad inträdt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande derefter vaktbetjeningen beslöto deputerade, att 13 vaktmästare skulle hos kammaren anställas, och blefvo härtill antagne *G. Malmberg*, *A. A. G. Lind*, *A. W. Nilsson*, *A. P. Carlsson*, *E. G. Olsson*, *D. Winblad*, *J. V. Uppgren*, *H. A. Sjögren*, *G. A. Sturkell*, *P. E. Andersson*, *A. G. Göransson*, *G. W. Lindahl* och *C. J. Johansson*.

Till förste vaktmästare utsågs *Malmberg*, och skulle *Nilsson* ombestyras utdelningen af ankommande postförsändelser.

Här skulle antecknas, att samtliga de antagna vaktmästarne börjat sin tjänstgöring hos kammaren redan den 14 i denna månad.

In fidem
E. Nathorst Böös.

§ 2.

Kammaren beslöt, efter hemställan af herr talmannen, som förmälde sig hafva om tiden för valen samrådt med Första Kammarens talman, att nästa tisdag den 22 dennes företaga val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, samt att suppleanternas antal skulle liksom vid föregående riksdagar vara lika med de ordinarie ledamöternas.

§ 3.

Anmälles, att herr *P. Törnqvist* denna dag instält sig i kammaren.

§ 4.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter afgingo kl. 10,50 till Storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjänst begaf sig kammaren till rikssalen, der Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten med ett tal öppnade Riksdagen. Sedan hans excellens herr statsministern härefter uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit samt herrar talmän framfört uttrycken af kamrarnes undersätliga vördnad äfvensom hvardera

mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, afslutades ceremonien på rikssalen, hvarefter kammaren enligt beslut, fattadt före afgangen från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem
E. Nathorst Böös.

Fredagen den 18 januari

kl. 2 e. m.

§ 1.

Herr statsrådet m. m. *J. I. Crusebjörn* aflemnade Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående ny härordning;
med förslag till ny värnpliktslag; och
med förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; äfvensom

Kongl. Maj:ts skrifvelse om förordnande af en statsrådsledamot att utöfva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 af riksdagsordningen tillkommer en ledamot af statsrådet.

Samtliga dessa kongl. propositioner äfvensom den kongl. skrifvelsen bordlades.

§ 2.

Afgåfvos följande motioner, nemligen af:

herr *E. Wavinsky*:

n:o 1, om skrifvelse till Kongl. Majt med begäran om utredning, huruvida och i hvad mån staten bör befordra inrättandet af offentliga arbetsförmedlingsanstalter m. m.;

n:o 2, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning, huru genom lagstadgad bokföring m. m. större trygghet mot oredlighet må kunna vinnas; och

n:o 3, om anvisande för år 1902 af ett bidrag till den internationella fredsbyrå i Bern;

herr *J. Byström*, n:o 4, om ändrad lydelse af § 5 i lag för Sveriges riksbank den 12 maj 1897;

herr *E. Meyer*, n:o 5, om ändring af § 8 mom. 2 bevillningsfördordningen i fråga om hvad som skall till inkomst af rörelse eller yrke räknas;

herr *J. G. Hazén*, n:o 6, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning angående åtgärder för främjande af den byggnadskonst, som berör landtmannahem och arbetarebostäder; samt

herr *J. A. Kinnman*:

n:o 7, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om hvilka åtgärder, som böra vidtagas för sjöfartens betryggande från faror af transport af timmer å flottor eller s. k. mosor; och

n:o 8, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om erhållande af bestämmelser angående säkerhetsåtgärder beträffande fartyg.

De afgifna motionerna bordlades.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2, s e. m.

In fidem
E. Nathorst Böös.

Lördagen den 19 januari

kl. 2 e. m.

§ 1.

Efter hemställan af herr talmannen, som till bordläggning anmälde Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, beslöt kammaren, att nämnda kongl. proposition skulle för remiss till utskott föredragas i plenum onsdagen den 23 innevarande månad.

§ 2.

Herr vice talmannen *A. Swartling* erhöll på begäran ordet och anförde:

Då de i går aflemnade kongl. propositionerna äro icke blott synnerligen viktiga, utan jemväl mycket vidtomfattande, så tror jag den meningen vara hos Riksdagens ledamöter temligen allmän,

att önskligt vore, att för behandlingen af dessa propositioner jemte andra dermed sammanhängande frågor få ett särskildt utskott tillsatt. Jag tillåter mig därför vördsamt hemställa, att kammaren ville för sin del besluta, att ett särskildt utskott, bestående af tjugofyra ledamöter, tolf från hvardera kammaren, skall tillsättas för behandling af följande kongl. propositioner. 1:o) angående ny härordning, 2:o) med förslag till ny värnpliktslag, 3:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881, äfvensom af de delar af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, som innefattas under fjerde och femte hufvudtitlarne, dock med undantag af punkterna 48 och 49 å fjerde hufvudtiteln och punkterna 44—46 å femte hufvudtiteln; och anhåller jag, herr talman, om proposition å detta mitt förslag.

Hvad herr vice talmannen sålunda hemstält, blef af kammaren bifallet; och skulle, jemlikt stadgandet i 37 § 1 mom. Riksdagsordningen, Första Kammaren inbjudas att förena sig med Andra Kammaren i dess nu fattade beslut.

Ordet begärdes åter af herr vice talmannen, som yttrade:

På grund af det nyss fattade beslutet tillåter jag mig hemställa, att kammaren jemväl ville besluta, att suppleanter i det nu beslutade utskottet må tillsättas till samma antal som de ständiga ledamöternas.

Kammaren biföll jemväl denna hemställan.

§ 3.

Justerades protollsutdrag angående det i nästföregående paragraf omförmälda ärende.

§ 4.

Föredrogs och lades till handlingarna Kongl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.

§ 5.

Till bordläggning anmäldes: Riksdagens år 1900 församlade revisorers berättelse angående riksbanken och Riksdagens år 1900 församlade revisorers berättelse om granskningen af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 6.

Föredrogs och godkändes Riksdagens kanslideputerades memorial n:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

§ 7.

Bifölls, efter af herr talmannen i sådant afseende gifven proposition, en af herr vice talmannen *Swarling* gjord hemställan, att kammaren ville besluta, att det tal, som herr talmannen vid Riksdagens öppnande höll å rikssalen, måtte intagas i kammarens protokoll; och skulle alltså det ifrågavarande talet här inflyta; varande detsamma af följande lydelse:

Högborne Furste, Eders Konungsliga Höghet, Kronprins-Regent! Bland de många stora och viktiga frågor, som enligt hvad vi nyss från Tronen hört komma att framläggas för behandling af innevarande års lagtima Riksdag intager tvifvelsutan försvarsrågan den mest framskjutna platsen. Väl hafva sedan någon tid Riksdagens ledamöter satts i tillfälle att taga del af det härordningsförslag, som blifvit inom generalstaben utarbetadt, men dels detta arbetes vidlyftighet, dels dess djupa ingripande i våra både militära, ekonomiska och sociala förhållanden gör, att de torde vara *få*, som redan nu kunna vara beredda att uttala ett slutgiltigt gillande eller ogillande. Fast hellre torde erfordras en den mest sorgfälliga och allsidiga ompröfning, innan en fullt säker och stadgad mening derom kan utbildas sig. Så mycket torde dock med visshet kunna sägas, att svenska folket *vill* medelst ett kraftigt och effektivt försvar söka värna om sin sjelfständighet och sin urgamla frihet; och det torde med en i hög grad berättigad tillitsfullhet kunna uttalas, att svenska folket *kan* försvara sig, om man vet att rätt använda den naturliga hjälp, som landets geografiska och topografiska egendomligheter erbjuda.

Värdes, högborne Furste och Herre, till Hans Maj:t Konungen frambara vår underdåniga tacksägelse för den nådiga helsning, som Han genom Eder behagat tillställa oss; vårt glada hopp om hans snara återställande till fullständig helse; och den undersåttliga vördnad och kärlek, hvarmed Riksdagens Andra Kammare ständigt omfattat Konungen och hela hans hus.

§ 8.

Föredrogs ett från Första Kammaren ankommet protokoll-utdrag, utvisande att Första Kammaren fattat enahanda beslut som Andra Kammaren i afseende å tillsättande af det i § 2 här

ofvan omnämnda särskilda utskott; och då sålunda gemensamt beslut härutinnan fattats, beslöt kammaren på derom af herr talmannen gjord hemställan, att nästkommande fredag den 25 innevarande månad företaga val af ledamöter och suppleanter i berörda särskilda utskott.

§ 9.

Afgåfvos följande motioner, nemligen af:

herr *O. W. Redelius*, n:o 9, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående upphäfvande af § 3 mom. 1 i lagen angående tillsättning af presterliga tjänster den 26 oktober 1883;

herr *C. J. Hammarström*, n:o 10, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag i fråga om portosatsen för inrikes bref;

herr *S. Söderberg*, n:o 11, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om lagbestämmelser i fråga om lötbredden å arbetsåtkon, som begagnas å allmänna vägar;

herr *P. Törnqvist*, n:o 12, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om beredande af söndagshvila åt tjänstemän och betjente vid postverket m. fl.;

herr *W. T. Lundgren*, n:o 13, angående vilkoren för utklaring af fartyg m. m.;

herr *S. Nordström* i Höglunda, n:o 14, angående vissa ändringar i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878;

herr *E. Smith*, n:o 15, om skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande åtskilliga tillägg till samt ändringar i gällande sjölag; och

herr *S. J. Kardell*, n:o 16, angående pension för vaktmästaren vid allmänna läroverket i Östersund, P. Sundqvist.

Dessa motioner begärdes på bordet och bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,17 e. m.

In fidem
E. Nathorst Böös.